

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΕΙΩΝ-ΥΠΟΘΗΚΟΦΥΛΑΚΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑΤΟΣ
& ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ
Ταχ. Κώδ. :155 27
Ταχ.Δ/νση :Μεσογείων 96
Πληροφορίες :Μ. Ρωμαντζά
Αρ. Τηλ. :213-1307233

Αθήνα, 13 - 7 - 2009
Αριθ.πρωτ: 59467

ΘΕΜΑ: Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής των επιμέρους υποχρεώσεων των δικηγόρων και των συμβολαιογράφων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 4 του ν.3691/2008

ΑΠΟΦΑΣΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 4 του ν.3691/2008 ' 'Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας' ' (ΦΕΚ 166 τ.Α '), με την οποία προβλέπεται η δυνατότητα των αρμοδίων αρχών να διαφοροποιούν με αποφάσεις τους τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον ως άνω νόμο για τα υπόχρεα πρόσωπα, συνεκτιμώντας το νομικό πλαίσιο που διέπει τις επαγγελματικές δραστηριότητες αυτών
2. Το γεγονός ότι η αρχή του επαγγελματικού απορρήτου που διέπει τα επαγγέλματα του δικηγόρου και του συμβολαιογράφου, κάμπτεται κατά την κοινοτική νομοθεσία, το Σύνταγμα και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, μόνο χάριν μείζονος προστασίας υπέρτερων αγαθών, όπως είναι η προστασία της κοινωνίας από τη δράση του οργανωμένου εγκλήματος, της εμπορίας ναρκωτικών και της τρομοκρατίας, κατ' επιταγή της αρχής της αναλογικότητας και αναγκαιότητας.
3. Την υπ' αριθ. C-305/05 απόφαση του ΔΕΚ, με την οποία έγινε δεκτό ότι η επιβολή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις κοινοτικές Οδηγίες δικαιολογείται από την ανάγκη καταστολής της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η οποία επηρεάζει προδήλως την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος, που συνιστά σημαντική απειλή για τις κοινωνίες των κρατών μελών.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Καθορίζουμε τις λεπτομέρειες εφαρμογής των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον ν. 3691/2008 για τους δικηγόρους και τους συμβολαιογράφους ως εξής:

Εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας

- 1.** Οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι, ως υπόχρεα πρόσωπα, όταν ενεργούν στο πλαίσιο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων που ορίζεται με το εδάφιο ιγ' της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.3691/2008, οφείλουν να εφαρμόζουν τα μέτρα συνήθους δέουσας επιμέλειας (άρθρο 13) και αυξημένης δέουσας επιμέλειας (άρθρο 19) ως προς τον πελάτη, όταν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για απόπειρα ή διάπραξη πράξεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος) ανεξάρτητα από το ύψος του ποσού της συναλλαγής, που προέρχονται από πράξεις τρομοκρατίας, εμπορίας ναρκωτικών και οργανωμένου εγκλήματος.
- 2.** Όταν οι ανωτέρω διενεργούν συναλλαγές που ανέρχονται σε ποσό τουλάχιστον δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, ανεξάρτητα αν αυτές διενεργούνται με μια μόνη πράξη ή με περισσότερες, μεταξύ των οποίων φαίνεται να υπάρχει κάποια σχέση, οφείλουν να ελέγχουν την ταυτότητα του πελάτη βάσει των εγγράφων που ορίζονται στο νόμο (άρθρο 8 του ν. 2830/2000 «Κώδικας Συμβολαιογράφων») καθώς και την ταυτότητα του πραγματικού ή των πραγματικών δικαιούχων της εταιρείας-πελάτη βάσει των προσκομιζόμενων νομιμοποιητικών εγγράφων της εταιρείας –πελάτη.

Αποφυγή συναλλαγών

- 3.** Δικηγόροι και συμβολαιογράφοι ενεργώντας στο πλαίσιο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τους, αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ή γνωρίζουν ότι η σχεδιαζόμενη πράξη ή συναλλαγή για την οποία ζητείται η συνδρομή τους συνδέεται με αδίκημα νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος), οφείλουν να αποφύγουν τη διενέργεια της συναλλαγής, την άσκηση δραστηριότητας ή την παροχή των υπηρεσιών τους.

Φύλαξη αρχείων και στοιχείων

- 4.** Οι δικηγόροι και οι συμβολαιογράφοι, σε περίπτωση διερεύνησης τυχόν απόπειρας ή διάπραξης αδικήματος νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες από την Επιτροπή του άρθρου 7 του ν. 3691/2008 ή από κάθε άλλη αρμόδια αρχή, οφείλουν να φυλάσσουν:
  - i) Τα νομιμοποιητικά έγγραφα της ταυτότητας του πελάτη κατά τη σύναψη κάθε είδους σύμβασης, καθώς και
  - ii) τα πρωτότυπα ή αντίγραφα παραστατικά κάθε είδους συναλλαγών, για χρονικό διάστημα πέντε ετών μετά το τέλος της επιχειρηματικής σχέσης με τον πελάτη ή την εκτέλεση της κάθε συναλλαγής.

Τα στοιχεία αυτά φυλάσσονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή για το ως άνω χρονικό διάστημα, εκτός αν επιβάλλεται με άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστικής απόφασης η φύλαξή τους επί μακρότερο χρονικό διάστημα.

Πειθαρχικές κυρώσεις

5. Σε περίπτωση που δικηγόρος ή συμβολαιογράφος παραβαίνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του ν. 3691/2008, σε συνδυασμό με αυτές που καθορίζονται με την παρούσα απόφαση, το Υπουργείο Δικαιοσύνης ως αρμόδια αρχή, παραπέμπει το υπόχρεο πρόσωπο στον οικείο Δικηγορικό ή Συμβολαιογραφικό Σύλλογο, στον οποίο διαβιβάζονται όλα τα στοιχεία της παράβασης, προκειμένου να ασκηθεί ο προβλεπόμενος από τις κείμενες διατάξεις πειθαρχικός έλεγχος.

6. Η παρούσα κανονιστική απόφαση κοινοποιείται προς άπαντες τους Δικηγορικούς και Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους της χώρας, προκειμένου να ενημερώσουν τα μέλη τους για το περιεχόμενό της.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος